

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 24. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Tirsdag den 6. marts 2012

Tidspunkt: Kl. 14.00

Sted: Vær. 2-133

Til stede: Jens Joel (S), fungerende formand, Sofie Carsten Nielsen (RV), Lykke Friis (V), Jakob Ellemann-Jensen (V), Pia Adelsteen (DF), Merete Riisager (LA)

Desuden deltog: Statsminister Helle Thorning-Schmidt

Jens Joel ledede mødet

Punkt 1. Afrapportering fra møde i Det Europæiske Råd den 1.-2. marts 2012

Det Europæiske Råd 1-2/3-12 – bilag 6 (konklusioner fra DER 1-2/3-12 af 2/3-12)

Det Europæiske Råd 1-2/3-12 – bilag 7 (Erklæring fra euroområdet stats- og regeringschefer af 2/3-12)

EU-note (11) – E 26 (note af 5/3-12 om Det Europæiske Råd)

Statsministeren: Topmødet blev som forventet drevet af fem overordnede temaer. For det første havde vi en diskussion af en række overordnede temaer med særlig fokus på vækst og beskæftigelse. Det er meget positivt, at vi i stedet for at bruge tiden på krisehåndtering kunne kigge fremad. For det andet forberedte vi EU's deltagelse i G20 og Rio+20. For det tredje blev der opnået enighed om tildeling af kandidatstatus til Serbien. For det fjerde diskuterede vi situationen omkring Schengenudvidelsen med Rumænien og Bulgarien. Og for det femte diskuterede vi en række udenrigspolitiske problemstillinger, særlig i forhold til EU's sydlige naboer og i særdeleshed Syrien.

Derudover var der enstemmighed om opbakning til at genudnævne Herman Van Rompuy som fast formand for Det Europæiske Råd for en ny 2½-årig periode. Det er en proces, som jeg i kraft af formandskabet har ledet, og det er meget positivt, at det nu er på plads, og at der bliver kontinuitet omkring arbejdet i Det Europæiske Råd i de kommende år.

Udover det underskrev jeg fredag morgen på Danmarks vegne finanspagten sammen med 24 andre medlemslande.

Lad mig knytte nogle uddybende bemærkninger til hver af de fem overordnede temaer.

For det første om økonomien. Vi havde en god diskussion om de økonomiske udfordringer. Selv om vi denne gang har haft et helt normalt topmøde, hvor vi ikke har skullet håndtere akutte kriser rundt omkring i Europa, er der en bred erkendelse af, at EU fortsat står over for betydelige udfordringer både i forhold til behovet for fortsat konsolidering og behovet for at få sat gang i væksten og jobskabelsen i Europa. EU kan være med til at komme med forslag til løsninger på de ud-

fordringer. Det er det arbejde, der går under betegnelsen det europæiske semester. Det havde vi en god drøftelse af på mødet.

Vi blev enige om fem målsætninger, som skal være styrende for det videre arbejde med semesteret. De lyder:

1. Differentieret vækstvenlig finanspolitisk konsolidering.
2. Genskabelse af normal långivning til økonomien.
3. Fremme af vækst og konkurrenceevne.
4. Bekæmpelse af arbejdsløshed og de sociale konsekvenser af krisen.
5. Modernisering af de offentlige administrationer.

Processen er nu den, at de enkelte lande skal tage højde for disse målsætninger i udarbejdelsen af de nationale reformprogrammer og stabilitets- og konvergensprogrammer. De skal fremlægges i løbet af april. På den baggrund vil Kommissionen udarbejde analyser af programmerne og foreslå udkast til landespecifikke anbefalinger, som så kan godkendes af Det Europæiske Råd i juni. På topmødet var der en klar erkendelse af, at det er nødvendigt at gøre en indsats både på nationalt niveau og på EU-niveau, hvis vi skal nå målsætningerne.

Med hensyn til det nationale niveau var der på topmødet enighed om at understrege, at det er vigtigt, at alle lande efterlever deres henstillinger, så vi undgår ny usikkerhed om den europæiske økonomi. Parallelt hermed skal der nationalt gøres en aktiv indsats for at få gang i væksten og beskæftigelsen. Vedrørende beskæftigelsesindsatsen blev vi allerede på det uformelle topmøde den 30. januar enige om en række tiltag særligt rettet mod ungdomsledigheden. Vi understregede også budskabet om, at hvert enkelt medlemsland må gennemføre de nødvendige strukturelle reformer, som kan bidrage til en højere beskæftigelse. Den indsats skal der også redegøres for i de nationale reformprogrammer og stabilitets- og konvergensprogrammerne. Det var det nationale niveau.

På EU-niveau var der enighed om at understrege det indre markeds nøglerolle. Det danske formandskab har sat en ambitiøs dagsorden for gennemførelsen af en række konkrete forslag, som der også var bred opbakning til den 30. januar. På mødet i sidste uge var der desuden enighed om at styrke overvågningen af gennemførelsen af initiativer vedrørende det indre marked. På dansk initiativ fik vi indsat en god tekst, som understreger den grønne dimension ved bl.a. konkrete henvisninger til energieffektivitetsdirektivet. Indsatsen for at styrke innovation og forskning er en anden dansk mærkesag, som også er fremhævet i konklusionerne. Endelig fremhævede topmødet, at det er vigtigt, at vi på EU-niveau får etableret den nødvendige finansielle regulering, hvilke også er et område som det danske formandskab har fokus på.

Det andet hovedtema var forberedelse af EU's deltagelse i en række topmøder, herunder G20 og Rio+20. Der var ikke tale om nogen lang diskussion om de emner, da der var bred opbakning til konklusionsudkastet. For så vidt angår G20 var der enighed om, at EU skal bruge G20 som en platform for at fremme vækst, herunder grøn vækst, sikre den nødvendige finansielle regulering, bekæmpe protektionisme og gøre en indsats for beskæftigelsen, særligt for de unge. Vedrøren-

de Rio+20 udtrykte Det Europæiske Råd stærk støtte til et ambitiøst resultat af konferencen som et skridt i retning af en grøn økonomi.

Det tredje punkt handlede om kandidatstatus til Serbien. Jeg er meget tilfreds med, at vi på Det Europæiske Råd blev enige om at tildele Serbien kandidatstatus og dermed følge den anbefaling, som det danske formandskab fik forhandlet på plads under mødet i Det Generelle Råd. Siden Det Europæiske Råd i december har Serbien gjort sit hjemmearbejde for at opfylde de krav, som EU har stillet. Det sidste vigtige skridt blev taget, da der i sidste uge umiddelbart før mødet i Det Generelle Råd blev indgået en regional samarbejdsaftale mellem Serbien og Kosovo. Det er et vigtigt resultat for vores formandskab. Vi har vist, at EU fortsat er en åben klub med stor tiltrækningskraft, som kan medvirke til at læge historiske sår. Serbien skal nu fortsætte hjemmearbejdet, for at vi kan indlede egentlige optagelsesforhandlinger.

Som ventet drøftede vi også den uløste sag om Rumæniens og Bulgariens fulde optagelse i Schengensamarbejdet. Der var enighed om, at de to lande opfylder de tekniske betingelser for fuld medlemskab. Men vi må også konstatere, at man fra Hollands side blokerer for fremskridt. Der var derfor enighed om at vende tilbage til sagen i Rådet i september.

På det udenrigspolitiske område udtrykte Det Europæiske Råd forfærdelse over situationen i Syrien og stillede igen krav om, at de syriske myndigheder øjeblikkeligt standser den massive vold og menneskerettighedskrænkelserne mod civilbefolkningen. Stats- og regeringscheferne sendte et tydeligt signal til Serbien om, at EU vil øge presset på regimet, så længe volden og menneskerettighedskrænkelserne fortsætter. I den forbindelse blev Rådet bedt om at forberede yderligere sanktioner over for regimet. Det Europæiske Råd understregede også betydningen af fuld og uhindret adgang for uafhængige humanitære organisationer, så der kan ydes bistand til den hårdt trængte civilbefolkning i Syrien. Vi støttede også oprettelsen af gruppen "Syriens venner" og konklusionerne fra gruppens første møde, der blev holdt den 24. februar i Tunis, hvor som bekendt udenrigsministeren deltog fra dansk side. Det Europæiske Råd anerkendte det syriske nationalråd som en legitim repræsentant for syrerne.

Derudover gjorde stats- og regeringscheferne status for EU's arbejde med at styrke det sydlige naboland, som blev intensiveret, da det arabiske forår begyndte. Der var bred enighed om, at EU fortsat skal støtte den demokratiske omstilling i de sydlige nabolande og udvikle partnerskaber med de lande, som udviser vilje til at gå demokratiets vej.

Merete Riisager mente, vi selv burde tage ansvaret for at gennemføre en budgetlov uden at indtræde i finanspagten. Hun spurgte, hvem der skal sørge for håndhævelse af budgetloven, hvem der skal efterprøve den, og hvem der kan dømmes.

Idet hun henviste til, at statsministeren havde udtalt i Europaudvalget, at danskerne sagde nej til en finanspolitisk union, da man sagde nej til euroen, og spurgte,

hvornår statsministeren mente, EU havde udviklet sig så meget i retning af en finanspolitisk union, at det ville være passende med en folkeafstemning.

Lykke Friis pegede på, at det indre marked fylder kolossalt meget, men når hun så på de initiativer, man vil tage, drejer de sig først og fremmest om det klassiske indre marked. Derfor spurgte hun, hvor langt man er kommet med nye initiativer inden for serviceområdet. I den forbindelse nævnte hun, at i det brev, som bl.a. Cameron havde samlet underskrifter på, nævnes også initiativer uden for det eksisterende servicedirektiv. Hun forstod, at en af årsagerne til, at Frankrig ikke kunne tilslutte sig, var, at de syntes, brevet var for vidtgående. Hun mente, vi bliver nødt til at se på serviceområdet.

Hun fandt det positivt, at man satte en slags deadline for energieffektivitetsdirektivet, idet den billigste energi nu engang er den, man ikke bruger. Hun spurgte, om tyskerne var ved at finde ud af, hvad de mente om dette.

Pia Adelsteen startede med lidt ironisk at lykønske den nye præsident for EU Herman Van Rompuy med genvalget.

Hun havde fået at vide, at tilslutning til finanspagten var et meget vigtigt signal at sende til markedet om, at man ønskede at føre en ansvarlig økonomisk politik – hvilket er defineret som den politik, eurolandene fører. Hvordan kan det være, at Grækenland så efter at have skrevet under på finanspagten er blevet nedgraderet til det lavest mulige niveau? Selv fandt hun det meget logisk, idet tilliden til de forskellige lande afhæng af, hvordan de opførte sig – ikke hvad de skrev under på.

For hende at se var der tale om en monetær union, og derfor kunne hun tilslutte sig Merete Riisagers argumentation for, at der burde være en folkeafstemning i Danmark.

Jakob Ellemann-Jensen henviste til statsministerens udtalelse om, at Rådet blev opfordret til at iværksætte yderligere sanktioner mod Syrien, og spurgte i den anledning, hvilke sanktioner der var tilbage i værktøjskassen.

Statsministeren sagde til Merete Riisager, at med hensyn til budgetloven er det vigtigt at huske på, at vi ikke er et euroland, hvorfor der er noget, vi ikke kan være med i. De sanktioner, EU kan pålægge os, består i, at Danmark i allersidste instans kan idømmes af EU-Domstolen til at betale en engangsbøde, hvis vi ikke i den nationale lovgivning gennemfører finanspagtens krav om en budgetlov indeholdende budgetbalance og korrektionsmekanismer på rette vis. Hun tilføjede, at det er en tænkt situation, for i den budgetlov, som et stort flertal i Folketinget er indstillet på at gennemføre, vil vi sørge for, at den lever op til alle de krav, den skal leve op til. Det er vigtigt at gøre opmærksom på, at EU-Domstolen ikke kan tage stilling til, om vi overholder budgetlovens krav i praksis. Men når man gennemfører en lov i Danmark, skal man selvfølgelig overholde den, ligesom man skal overholde finansloven.

Med hensyn til en folkeafstemning henviste statsministeren til, at der i grundloven er regler om, at hvis der afgives suverænitet, skal der holdes folkeafstemning, men da der ikke er tale om suverænitet, er der tale om en almindelig ratifikation, som foretages i Folketinget. Det mente hun, de folkevalgte måtte påtage sig ansvaret for, idet hun var tilhænger af det repræsentative demokrati.

I svaret til Lykke Friis sagde statsministeren, at man på Det Europæiske Råd havde haft en diskussion om service, herunder om servicedirektivet var vidtgående nok, og hvorvidt det bliver implementeret korrekt i medlemslandene. Det er imidlertid ikke berørt i konklusionerne, sådan som brevskriverne havde ønsket, idet man fandt frem til en anden løsning. Statsministeren var ikke helt enig med Lykke Friis i, at det kun er de gammeldags ting, man kiggede på i relation til færdiggørelsen af det indre marked, og pegede i den forbindelse på det fælles europæiske patentsystem, forslaget om venturekapital for at sikre finansiering til små og mellemstore virksomheder, forslaget om yderligere standardisering, lettelse af de administrative byrder i forbindelse med EU's regnskabsregler, energieffektivitetsdirektivet og det digitale indre marked. Statsministeren ville ikke sætte tal på, hvor stort vækstpotentiale der var i færdiggørelsen af det indre marked, men hun pegede på, at andre havde nævnt høje tal. Hun var meget tilfreds med, hvad man var nået frem til med hensyn til det indre marked.

Så vidt statsministeren havde forstået, var man tæt på at have en holdning i Tyskland til energieffektivitetsdirektivet. Der er sket en udvikling i Berlin i de sidste uger.

Statsministeren ville videregive Pia Adelsteens lykønskning til Herman Van Rompuy, som hun gjorde opmærksom på ikke var formand for EU, men for Det Europæiske Råd. Hun mente, han havde gjort det ganske fornuftigt, og fandt det ikke uvæsentligt, at man opretholder en kontinuitet på den post, hvorfor hun var glad for, at den proces, hun selv havde deltaget i, var resulteret i, at der var enstemmig tilslutning til hans genvalg.

I anledning af Pia Adelsteen spørgsmål om, hvorfor Grækenland er blevet nedgraderet, pegede statsministeren på, at der er tale om to ting. Dels pågår der i øjeblikket et meget klart og målrettet arbejde med at rette op på den græske økonomi, dels er der undertegnet en finanspagt, som handler om, hvordan man fremadrettet undgår at komme i en situation som den, Grækenland var kommet i.

I anledning af Jakob Ellemann-Jensens spørgsmål om Syrien gjorde statsministeren for det første opmærksom på, at det er en meget klar sprogbrug, man anvender i konklusionerne, hvor man bruger udtrykket "appalling", og dels opfordrer man Rådet til at diskutere yderligere sanktioner. I den forbindelse nævnte statsministeren, at man på mange forskellige niveauer udfolder bestræbelser på at få Rusland og Kina til at lægge pres på syrerne. Endelig støtter man "Syriens venner".

Pia Adelsteen spurgte, hvad der vil ske, hvis vi nu i de kommende ti år ikke overholder budgetloven – hvad vi mærkeligt nok ikke er forpligtet til – og derefter siger: "Der er faktisk ikke nogen grund til at have en lov, som vi ikke overholder, og derfor ophæver vi den."

Hun gentog, at for hende at se er der tale om en monetær union, som eurolandene er nødt til at have for at få deres fælles valuta til at fungere. Når vi kun tilslutter os en del af finanspagten, er det fordi danskerne har sagt nej til euroen. Hun forstod simpelt hen ikke, at man på den måde ville knytte sig til en monetær union uden at holde en folkeafstemning.

Pia Adelsteen mindede om, at Enhedslisten tidligere havde rejst spørgsmålet, hvordan man udregner det strukturelle underskud, og spurgte, om man var blevet enige om, hvordan det skal udregnes, idet det tilsyneladende beregnes på en forskellig måde i Danmark og i EU. Hvem skal afgøre disputten, hvis der i fremtiden bliver uenighed om udregningsmetoden?

Merete Riisager pegede på, at det, der er godt for eurozonen, ikke nødvendigvis også er godt for Danmark. Ideen med finanspagten er, at landene skal være ansvarlige, siger statsministeren, men det var også ideen med alle de tidligere initiativer, f.eks. six-packen og det europæiske semester og det øvrige økonomisk regelsæt, som man ikke overholdt. Hun henviste til, at nationalbankdirektøren havde sagt, at man var i gang med at bureaukratisere den økonomisk politik i Europa, og havde opfordret til, at der blev mere fleksibilitet. Tror statsministeren, at man kan styre EU med et excelark? Hun opfordrede statsministeren til at gøre rede for sin holdning til Europa i stedet for blot at hoppe fra tue til tue og på den måde knytte Danmark tættere og tættere på et eurozonesamarbejde, som på mange måder ikke fungerer.

Hun spurgte, om Danmark også i den nuværende situation vil kæmpe for at holde eurozonen samlet.

Jakob Ellemann-Jensen bifaldt den meget klare sprogbrug i konklusionsteksten og var også med på, at man skulle opfordre Rusland og Kina til at lægge pres på Syrien, men gentog sit spørgsmål om, hvad vi har tilbage af fredelige sanktioner, idet han ikke mente, det var nok at bruge hårde ord.

Lykke Friis var enig i, at i hvert fald det digitale indre marked er noget nyt, men ville gerne vide, om statsministeren ville være konstruktiv over for tanken om, at man også er nødt til at se på serviceområdet og ikke nøjes med at se på implementeringen af servicedirektivet.

I § 20 i konklusionerne tales der om den vigtige rolle, som erhvervslivet spiller for europæisk vækst, konkurrenceevne, eksport og jobskabelse og som drivkraft for produktivitet og innovation. Da kommissær Reding har udtalt, at erhvervslivet går glip af vækst, fordi der er så få kvinder bestyrelserne, spurgte Lykke Friis, om det var noget, man havde diskuteret på Det Europæiske Råd.

Statsministeren svarede Pia Adelsteen, at vi er forpligtet til at indføre en budgetlov, men der er ikke nogen udefra, som overvåger, om vi overholder den. Hun mente, det var et meget hypotetisk spørgsmål, hvad der vil ske, hvis vi ikke lænere vil have en budgetlov, al den stund et bredt flertal i Folketinget synes, det er en god idé, men hvis den situation skulle opstå, så må vi forhandle med EU for at komme ud af den aftale, vi har indgået i finanspagten. Statsministeren tilføjede, at det er normal praksis, at man ikke skriver i internationale aftaler, hvordan man kommer ud af dem igen.

Med hensyn til beregningen af den strukturelle saldo er der ikke noget nyt. Vi har over for Kommissionen gjort klart, hvordan vi beregner den strukturelle saldo med hensyntagen til særlige danske forhold, og det er der efter de bilaterale kontakter, vi har haft, stor forståelse for i Kommissionen, hvorfor statsministeren var meget tryk ved situationen. Der står i pagten, at der skal foretages en samlet vurdering,

hvilket er den samme formulering, som findes i vækst- og stabilitetspagten, så det er ikke en ny diskussion.

I svaret til Merete Riisager gentog statsministeren, at finanspagten er et forsøg på at undgå, at vi igen kommer i en situation som den, vi kom i i forbindelse med Grækenland. Hvis et land ikke opfører sig ansvarligt, går det ud over alle de andre europæiske lande. Det er godt for Danmark, at de andre lande får en ny ansvarlighed med hensyn til deres økonomi. Det er et holdningsspørgsmål. Statsministeren tilføjede, at hun egentlig ikke kunne se nogen alternativer.

Statsministeren sagde til Jakob Ellemann-Jensen, at hun ville lade Rådet komme med sit bud på, hvilke yderligere sanktioner der kunne blive tale om over for Syrien. Hun mente, det ville svække den styrke, der ligger i, at vi gør tingene i fællesskab, hvis hvert enkelt land kom med sine bud.

Statsministeren ville altid være konstruktiv, sagde hun til Lykke Friis, men i relation til servicedirektivet ville hun foretrække, at man først og fremmest diskuterede, om landene havde implementeret det korrekt.

På Det Europæiske Råd havde man ikke diskuteret kvinderepræsentation i bestyrelserne i erhvervslivet. Regeringen er enig i, at det ville være bedre, hvis der var flere kvinder i bestyrelserne, men den har ikke lagt sig fast med hensyn til, hvilke konkrete værktøjer vi vil bruge i den forbindelse, ligesom Kommissionen ikke har lagt sig fast herpå.

Pia Adelsteen spurgte igen, hvem der skal afgøre tvisten, hvis der er uenighed om, hvordan den strukturelle saldo skal beregnes.

Hvis der er så stor enighed om, at vi skal have en budgetlov, hvorfor i alverden har man så ikke indført den for længst? Hun mente, EU har dikteret rammerne for budgetloven, og dem kan vi ikke ændre på. Hun havde ikke noget imod en budgetlov, men vi skal selv bestemme, hvordan den skal være. Det er meget muligt, at der p.t. er et flertal i Folketinget for en budgetlov, men man kan jo håbe, at der kommer et andet flertal på et tidspunkt.

Hvis statsministeren ønsker et alternativ til, hvordan man skal signalere ansvarlighed, syntes Pia Adelsteen, man skulle se på Storbritannien.

Merete Riisager syntes, statsministeren skulle indvi Europaudvalget i nogle flere af sine holdninger til EU. Alternativet er selvfølgelig at tage ansvar i stedet for at afgive politisk suverænitæt. Markederne er ligeglade med, om vi skriver under eller ej. Statsministeren har indtil videre deponeret 40 mia. kr. for deltagelsen. Statsministeren må have en holdning til, om eurozonen skal bevares samlet.

Statsministeren svarede Pia Adelsteen, at der ikke står noget i pagten om, hvordan en tvist som den nævnte skal afgøres. Men det afgørende er, at der ikke kommer en sådan tvist, for vi har som led i forhandlingerne opnået en klar forståelse i Kommissionen for, at vi kan anvende vores egen metode.

Et flertal i Folketinget bestemmer selv, om vi skal have en budgetlov, og det er der et stort flertal for. Skulle der komme et andet flertal, kan vi forhandle os ud af aftalen.

Statsministeren advarede mod at sammenligne to så forskellige lande som Danmark og Storbritannien. Vi er et mindre land, og vi fører en fastkurspolitik over for euroen.

Statsministeren sagde i anledning af Merete Riisagers indlæg, at meget var hun blevet beskyldt for gennem tiden, men hun var aldrig før blevet beskyldt for, at hun ikke havde holdninger til EU, og at hun ikke diskuterede dem med Europaudvalget. Hun gentog, at hun mente, det var bedst for dansk økonomi, at vi tilsluttede os finanspagten og dermed var med i den nye ansvarlighed.

Hun mente, eurozonen skulle bevares samlet, men i øvrigt er det først og fremmest et spørgsmål, som eurolandene må tage stilling til. I øvrigt deltager Danmark ikke i den "firewall", som eurolandene har opbygget.

Mødet slut kl. 14.55.

Ref.: BE/its